

HELSINGIN YLIOPISTO

PSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS

RYHMÄPSYKOTERAPEUTTIKOULUTUS, ANALYYTTINEN VIITEKEHYS 70 OP,
2015-2018

Psykologia
Käyttäytymistieteiden laitos
Käyttäytymistieteellinen tiedekunta

Psykiatria
Kliininen laitos
Lääketieteellinen tiedekunta

KOULUTUKSEN JÄRJESTÄJÄT

Helsingin yliopiston käyttäytymistieteellisen tiedekunnan psykologian oppiaine ja lääketieteellisen tiedekunnan psykiatrian osasto yhdessä Ryhmäanalyysiyhdistys ry:n omistaman Suomen Ryhmäanalyysikoulutus Oy:n kanssa.

TAUSTA

Tämä koulutus on asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2a mukaista psykoterapeutin ammattinimikkeeseen johtavaa koulutusta, joka on arvioitu ja jonka toteutumista seurataan Helsingin yliopistossa. Suoritettuaan koulutuksen hyväksytysti opiskelija saa Sosiaali- ja terveydenalan lupa- ja valvonta-viranomaiselta Valviralta psykoterapeutin ammattinimikkeen. Opiskelijat otetaan Helsingin yliopiston (täydennyskoulutus-) opiskelijoiksi ja he suorittavat Helsingin yliopiston opetuksesta ja asiantuntijaorganisaation opetuksesta muodostuvan koulutuksen.

RYHMÄANALYYTTINEN PSYKOTERAPIA JA KOULUTUKSEN TAVOITE

Miksi ryhmämuotoista terapiaa? Me kaikki synnymme ryhmään ja elämme ja työskentelemme monenlaisten ryhmien kanssa läpi elämän. Ryhmä tarjoaa myös paljon sellaista, mitä kahdenkeskiseen suhteeseen ei sisälly. Ryhmään kuuluminen ja ryhmässä toimiminen on siksi ihmiselle tärkeää. Ryhmä hoitaa ja tukee, mutta siihen sisältyy myös omat haasteensa.

Koulutusohjelma pohjautuu psykoanalyttiseen teoriaan, johon integroituu systeemiteoreettinen ja sosiaalipsykologinen viitekehys. Koulutusohjelma tarkastelee yksilön mielenterveyttä sosiaalisesta ja vuorovaikutuksellisesta viitekehystä, jonka ihmiskäsityksen ja persoonallisuus-

teorian mukaan psyykkinen kasvu ja sen häiriöt syntyvät pääosin vuorovaikutussuhteissa. Koulutusohjelman teoriapohja käsittelee yksilöä osana ryhmää ja yhteiskuntaa niin, että ryhmän vuorovaikutussuhteita korjaamalla voidaan vaikuttaa yksilön integroitumiseen osana yhteisöään. Koulutuksen keskeinen tavoite on ryhmäanalyttisen psykoterapiamenetelmän syvälinen oppiminen ja sen menetelmien käyttäminen terapian kohderyhmissä. Koulutusohjelma käsittelee näitä alueita ajankohtaisen tieteellisen tiedon valossa. Tavoitteena on tukea opiskelijan kykyä käsitellä ja arvioida ryhmäanalyttisestä ja - ja yksilöpsykoanalyttisestä viitekehystä tehtävää psykoterapiatutkimusta sekä opiskelijan taitoa arvioida kyseessä olevan psyko-terapiamenetelmän sovellettavuutta ja yhteyttä ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön.

Koulutus antaa valmiudet toimia ryhmäpsykoterapeuttina ryhmäanalyttisen teorian pohjalta. Indikaatiot ryhmäanalyttiseen psykoterapiaan ovat samat kuin muissakin psykoterapiamenetelmissä ja soveltamismahdollisuudet koskevat kaikkia potilasryhmiä. Koulutus antaa pätevyyden pitkäjänteisen psykoterapian toteuttamiseen, mutta sitä voidaan soveltaa myös aikarajallisiin kohderyhmiin, joissa tarvitaan ryhmän kiinteämpää struktuuria ja terapeutin suurempaa aktiivisuutta ja joustavuutta. Ryhmäanalyysi on kustannustehokas hoitomuoto.

Koulutus soveltuu terveydenhuollon ja sosiaalityön ammattilaisille. Kohderyhminä ovat paitsi psykiatrian henkilöstö, myös työterveyshuollossa, opiskelijaterveydenhuollossa sekä järjestöjen palveluissa toimivat työntekijät, jotka työssään voivat hyödyntää ryhmäanalyttisiä menetelmiä ja ohjata ryhmiä. Ryhmäanalyysia sovelletaan myös muissa terapiamuodoissa, samoin organisaatioissa, koulutuksessa sekä työnohjauksessa. Se antaa ryhmäpsykoterapian ja vuorovaikutuksen

kehittämismallin sekä pien-, keski- että suurryhmien ohjaamiseen.

VALINTAPERUSTEET

Hakukelpoisuuden kriteerit on esitetty Helsingin yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen hakuoppaassa. Kriteerit noudattavat asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/2010) §2 a asettamia ehtoja hakijan taustakoulutuksesta sekä työkokemuksesta. Lisäksi hakija osallistuu asetuksen edellyttämään soveltuvuuden arviointiin. Arvioinnin valintaperusteet ilmenevät hakuoppaasta. Osana soveltuvuuden arviointia varmennetaan että opiskelijalla on mahdollisuus ohjata omassa työpaikassaan opiskelun aikana omia ryhmiä. Koulutukseen voidaan ottaa kuitenkin myös opiskelija, joka muuten tulisi valituksi, mutta jolla ei valintahetkellä ole omia ryhmiä ohjattavana. Tällöin opiskelijaa pyritään auttamaan ohjattavien ryhmien saamisessa. Vastuu ohjattavien ryhmien hankkimisesta jää kuitenkin aina opiskelijalle eikä opiskelija voi valmistua ilman ryhmien hoitoa.

KOULUTTAJAT

Kouluttajina, psykoterapeutteina ja työnohjaajina toimivat vaativan erityistason psykoterapeutit joilla on kouluttajapätevyys: Varsinaisina kouluttajina toimivat Rauno Tuikka (vastuukouluttaja), Taru Kaivola (vastuukouluttaja), Ulrika Segercrantz ja Airi Pyykkö. Lisäkouluttajina, psykoterapeutteina ja työnohjaajina toimivat Eeva Elorinne, Aila Kauranen, Eeva-Liisa Lahti-Helttula, Merja Laitoniemi, Marianna Sorvali, Kristiina Toivola, Juha-Matti Toivola, Pirkko Tuukkanen, Leila Valtonen ja Heidi Ahonen.

Lisäksi koulutusohjelmalle valitaan Helsingin yliopiston vastuuhenkilö, joka osallistuu ohjelman ohjausryhmän toimintaan ja koulutuksen seuraamiseen. Helsingin yliopiston psykiatrian ja psykologian professorit ja yliopistonlehtorit vastaavat yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteisestä opetuksesta.

KOULUTUSMAKSUT

Koulutuksen teoria- ja menetelmäopintojen koulutusmaksu määräytyy siihen osallistuvien opiskelijoiden lukumäärän mukaan. Maksu on 7.650,-/opiskelija/max opiskelijaryhmäkoko ja 14.550,-/opiskelija/min opiskelijaryhmäkoko (+alv 0%*) (n. 1.100 – 2.100 euroa/ lukukausi). Koulutusmaksut vahvistetaan opiskelijavalinnan tuloksen selvittyä ja ne jakautuvat kuudelle lukukaudelle. Hinta sisältää koulutusohjelmaan kuuluvaa ryhmämuotoista työnohjausta (60h).

*) mikäli verosäädöksissä tai niiden tulkinnassa tapahtuu muutoksia koulutuksen toteutusaikana, hintaan lisätään arvonlisävero.

Koulutusohjelmaan kuuluu lisäksi opiskelijan koulutuspsykoterapia suurryhmässä (45h) (kustannusarvio 680,-) ja pienryhmässä (135h) (kustannusarvio 1700 – 2400,-) sekä pienryhmätyönohjaus (60h) (kustannusarvio 2250,-). Niiden kustannukset eivät sisälly yllämainittuun hintaan vaan opiskelija suorittaa ne koulutuspsykoterapeutille ja työnohjaajalle. Lisäksi koulutusohjelman soveltuvuusarviointihaastattelu maksaa 100 euroa, joka ei kuulu koulutusohjelman hintaan. Haastattelu maksetaan sen yhteydessä.

Koulutuksen kustannuksista vastaavat koulutettava tai hänen työnantajansa. Koulutusta suunnittelevan suositellaan neuvottelevan hänen työnantajansa kanssa koulutuskustannuksiin osallistumisesta.

Koulutukseen otetaan 8-24 opiskelijaa ja se aloitetaan vain, mikäli ryhmän minimikoko täyttyy.

KOULUTUKSEN ALKAMINEN JA OPETUSTILAT

Koulutus alkaa elokuussa 2015. Koulutus järjestetään Helsingin yliopiston tiloissa Helsingin keskustassa.

KOULUTUKSEN RAKENNE

Koulutus on laajuudeltaan 70 op ja kestää 3 vuotta/ 6lukukautta. Lähiopetus toteutetaan pääosin syys- ja kevätlukukausien aikana kerran kuussa olevina kahden päivän seminaareina. Koulutuksen alkaessa opiskelijat saavat koko koulutusohjelman.

Koulutusohjelma koostuu seuraavista kolmesta opintojaksosta:

1) Teoria- ja menetelmäopinnot:

- a) Teoria- ja kliinisiä seminaareja sekä muuta omatoimista teoria- ja menetelmäopiskelua 34op: lähiopetuspäiviä koulutusohjelmakohtaisesti on 60pv, jonka lisäksi 5pv kaikille yliopiston psykoterapeuttikoulutettaville yhteistä lähiopetusta.
- b) Opinnäytetyö 10 op
- c) Yliopiston kaikkien koulutusohjelmien opiskelijoille yhteiset opinnot 5 op

2) Työnohjaus 12op: Toteuttamistapana sekä yksilö/pienryhmä (60 t)- että ryhmätyönohjaus (60 t), yhteensä 120 t, 12 op. 60h ryhmätyönohjauksesta toteutetaan koulutuspäivien yhteydessä.

Psykoterapeuttista potilastyötä tulee olla koulutuksen aikana yhteensä vähintään 300 tuntia. Potilastyötä ei lasketa opintopisteisiin.

3) Koulutuspsykoterapia 9op: 180 h, josta 135 h pienryhmässä tapahtuvaa terapiaa ja 45 h suurryhmässä tapahtuvaa terapiaa, yht. 9 op, Koulutuspsykoterapia on keskimäärin kerran viikossa (2x45min) lukukausien ajan, kokonaiskestoltaan noin kaksi vuotta ja se pyritään järjestämään koulutuspäivien yhteyteen.

Teoriaopetus tapahtuu ryhmässä workshop-tyyppisesti työskennellen. Opiskelijoiden aikaisemmat koulutukset ja työkokemus halutaan myös käyttää hyväksi, tavoitteena on kaiken kokemuksen integroiminen. Koulutuksessa ja työskentelyssä tuetaan opiskelijoiden oma-aloitteisuutta niin, että opiskelijat hankkivat omaa materiaalia erityisesti koulutuksen loppupuolella, jolloin

käsitellään terapiamenetelmän sovellutuksia. Jokaisen 2-päiväisen opintojakson päätteeksi on yhteinen, tunnin (45 min) pituinen reflektiivinen keskustelu. Tällöin keskustelua käydään koko seminaarin teemasta, seminaariprosessista, sen herättämistä ajatuksista ja tuntemuksista. Lukukausien päätteeksi opiskelijat suorittavat lopputentin. Teoriaosioon kuuluu lähiopetuksen lisäksi alan kirjallisuuteen perehtymistä, välitehtäviä ja muuta omatoimista, koulutusohjelmaan sisältyvää opiskelua. Teoriaopiskelun lisäksi koulutus sisältää työnohjausta sekä ryhmämuotoista koulutuspsykoterapiaa. Koulutukseen sisältyy kaikkia sen opintokokonaisuuksia integroiva opinnäytetyö, joka on esimerkiksi johonkin ryhmäanalyttisen psykoterapiasuuntauksen erityiskysymykseen laaja-alaista perehtymistä vaativa, tieteellisen kirjoittamisen periaatteita noudattava kirjallinen tuotos. Lisäksi koulutusohjelmaan kuuluu asetuksen terveydenhuollon ammattihenkilöistä (VNA 1120/-2010) edellyttämä osaamisen osoittaminen näytöllä.

Koulutusohjelmassa syvennyttään muun muassa seuraaviin teemoihin:

- Ryhmäanalyttisen psykoterapian taustateoriat, ryhmäterapia hoitomuotona
- Psykkinen kehitys ja kehityshaasteet psykodynaamisen teorian pohjalta
- Ryhmäprosessi ja terapeutin rooli, ryhmäilmiöt
- Ryhmäanalyttisen psykoterapian sovellukset ja eri psykoterapia-teoriat
- Ryhmäanalyttisen psykoterapian yhteys siitä saatuun näyttöön ja menetelmän sovellettavuus
- Etiikka ja psykoterapeutin ammatillisuus

Lukukausittain koulutusohjelman teemat muodostuvat seuraavasti:

I Lukukausi: Ryhmäanalyysin teorianmuodostuksen perusteet, historia ja sen kehitykseen vaikuttaneet psykodynaamiset ja psykoanalyttiset

HELSINGIN YLIOPISTO

persoonallisuuden kehitysteoriat sekä sosiologiset teoriat

II Lukukausi: Yksilöksi ryhmässä – Ryhmä hoitomuotona: Opiskelija ymmärtää (oman) hoitoryhmän perustamiseen ja ryhmäprosessin kulkuun ja ohjaamiseen liittyvät tekijät sekä ryhmän haasteet ja mahdollisuudet hoidolle

III Lukukausi: Ryhmä ilmiönä – Opiskelija oppii ymmärtämään keskeiset ryhmäilmiöt ja niiden kanssa työskentelyn

IV Lukukausi: Ryhmäanalyysin parantava vaikutus, eli ryhmän voiman hyödyntäminen ohjauksessa ja toisaalta ryhmän tuhoavat puolet osana hoitoa

V Lukukausi: Ryhmäanalyysin sovellukset ja vaikuttavuus eri keskeisissä potilasryhmissä

VI Lukukausi: Oman psykoterapiamenetelmän kriittinen arviointi ja sovelluttavuus sekä tutkimustiedon yhteys ammatilliseen näyttöön ja käytäntöön. Psykoterapeuttisen muutoksen eri mallit. Psykoterapeutiksi kasvaminen, etiikka ja ammatillisuus sekä työn vaatima yhteistyö

Teoreettinen ja menetelmäkoulutus muodostavat prosessinomaisen yhtenäisen kokonaisuuden, jossa teorian ja menetelmien lisääntyvä hallinta kulkevat vuorovaiikutuksessa opiskelijan henkilö-kohtaisten taitojen ja itsetuntemuksen kehittymisen kanssa.

KOULUTUKSEEN HAKEMINEN

Koulutuksen hakuaika ja haun yhteydessä tarvittavat lomakkeet ja todistukset ilmenevät Helsingin yliopiston psykoterapeuttikoulutuksen hakuoppaasta sivuilta osoitteesta:

<http://www.helsinki.fi/psykoterapeuttikoulutus/opiskelu/hakuajat.htm>

Sähköinen hakulomake julkaistaan haun alkaessa helmikuussa 2015.

TIEDUSTELUT

Sanna Selinheimo, PsM
Psykoterapeuttikoulutuksen suunnittelija
psykoterapeuttikoulutus@helsinki.fi
puh. +358-294 140 963

tai

vastuukouluttajat Rauno Tuikka (+358-407437966)
raunotuikka@hotmail.com
ja Taru Kaivola (+358-50 360 2077)
taru.kaivola@saunalahti.fi

RYHMÄANALYYSIYHDISTYS RY
Föreningen för Gruppanalys rf